

Auteursrecht / Copyright

© Orde der Verdraagzamen. Alle rechten voorbehouden. De Vereniging "Orde der Verdraagzamen" verleent u hierbij toestemming teksten en documenten die door de Vereniging "Orde der Verdraagzamen" op het World Wide Web gepubliceerd zijn voor niet-commercieel gebruik te kopiëren, mits elke kopie die u van deze teksten en documenten maakt van het volgende copyright-kenmerk wordt voorzien: © Vereniging "Orde der Verdraagzamen". Niets in de door de Vereniging "Orde der Verdraagzamen" gepubliceerde teksten en documenten mag worden uitgelegd als verlening van enig recht aan u of anderen, met uitzondering van de hierbij gegeven toestemming tot kopiëren voor niet-commercieel gebruik.

DE SYMBOLIEK VAN AQUARIUS

Discussiebijeenkomst 12 november 1970

Aquarius wordt in dit verband in de eerste plaats gezien als een tijdperk. U kent allemaal de opeenvolging van perioden: nu regeert Vissen, dan regeert Aquarius etc. Het is duidelijk, dat een dergelijk tijdperk niet noodzakelijk één blijvend symbool heeft. Om u een voorbeeld te geven uit het Vissen-tijdperk: oorspronkelijk hadden wij werkelijk het Vissensymbool: twee vissen aaneengesloten. Het symbool van de vroege christenen. Dat is al heel snel veranderd in het kruis. Van het kruis zien wij dan weer een evolutie naar een maan en later naar een ster. Dat zijn zo tekenen die veranderen, maar die alle toch wel thuis horen binnen een dergelijke periode.

Als u zich gaat afvragen wat Aquarius voor symbolen zou hebben, dan is het heel moeilijk om daarop een direct antwoord te geven. Zeer waarschijnlijk is een van de belangrijkste symbolen in de eerste periode van Aquarius nog steeds een ster: n.l. de zespuntige ster die beslissend is en in vele gevallen domineert over de symbolen van de oude tijd: de vijfpuntige ster.

Gaan we ons nu afvragen wat de nieuwe tendens brengt, dan moeten we ons realiseren dat Aquarius eigenlijk niet houdt van beperking of begrenzing. Wij kunnen dus alleen maar een symbool met een vloeiende lijn verwachten; en dat zal waarschijnlijk een bol zijn. Waarom?

Wel, elk tijdperk heeft zijn eigenschappen, dat is duidelijk, zoals men aan elk sterrenteken ook wel bepaalde grondeigenschappen toekent. De eigenschappen van een tijdperk zijn in hun werking afhankelijk van de ontwikkelingen in voorafgaande tijdperken. Zoals men bij reïncarnatie kan zeggen: de nieuwe incarnatie is in haar mogelijkheden en werkingen afhankelijk van al hetgeen er in vorige incarnaties aan besef werd verkregen. Toch zijn er enkele eigenschappen, die in elke omstandigheid tot uiting zullen komen.

Het symbool van Aquarius is in de eerste plaats het schenken. Dat schenken wordt vaak gezien als geven. Maar het is meer. Het is ook het doen wegvallen van grenzen. Als men zo over de zaak nadenkt, dan wordt al snel duidelijk dat zoeken naar onbeperkteid een van de belangrijkste factoren zal zijn in de gehele Aquarius-periode.

Wij kunnen natuurlijk kijken wat Aquarius dan in zijn onbeperkteid tot stand gaat brengen, maar het doen wegvallen van grenzen is in ieder geval typerend. En als je dan nog verder denkt, zeg je: daarnaast is het het werken vanuit zichzelf naar buiten toe. De bespiegelende factoren van de afgelopen periode vallen

enigszins weg, daarvoor krijgen wij een veruiterlijking van innerlijke waarden. Ook dit is zeker in de gehele Aquarius-ontwikkeling onvermijdelijk.

Dan zijn er nog meer dingen, waarmee men rekening moet houden. Het beeld dat tegenover Aquarius staat is de Leeuw: Leo. De Leeuw is heerszuchtig. Dus zal de neiging tot onbeperktheid en uiting naar buiten toe in een Aquarius-periode ongetwijfeld ook voeren tot het zoeken naar macht en heerschappij. Dat gaat niet zonder meer voorbij.

Wat kan Aquarius dan doen voor de mensheid?

In de eerste plaats mogelijkheden geven. Want in de afgelopen periode is de mens langzaam maar zeker vastgelopen. Het klinkt misschien erg onvriendelijk om het zo te zeggen, maar de vrijheid van beweging, van eigen besluitvorming is steeds afgenomen. Daar staat dan nu tegenover Aquarius, waarin de vrijheid groter wordt, omdat ook de persoonlijke aansprakelijkheid groter wordt. Aquarius streeft naar de nieuwe mens. En als men een symbool voor Aquarius wil geven: Aquarius is in de eerste plaats de mens.

De Schenker wordt ook voorgesteld als een mens met een grote pot. Je weet niet, of het een waterpot of een pot-au-feu is. In ieder geval, hij zit in een grote pot te schenken. Kijk je naar het symbool zoals het wordt getekend, dan bestaat dat uit twee lijntjes. Die twee gegolfde lijntjes stonden in het Egyptisch schrift voor rivier; een voortdurende stroming. Breng je dat weer van toepassing volgens de Griekse filosofie, dan zit hier duidelijk het idee van Panta Rhei; een voortdurende verandering. De symboliek van Aquarius kan er dus nooit een zijn van bestendigheid, maar zij zal vooral menselijk zijn. Dat wordt reeds in deze dagen duidelijk.

De mens begint een steeds belangrijker rol te spelen in de opvattingen van deze wereld. Vroeger was de mens in vele gevallen een nummer. Degenen, die teruggrijpen naar de oude tendensen, zijn geneigd u nu weer tot nummers te maken. Maar de mens zelf ziet de mens, niet wat anders. Hij ziet die mens in een voortdurende ontwikkeling, maar ook in een voortdurende verandering.

Stel dus, dat Aquarius in de eerste plaats de mens als symbool heeft en dat de symboliek van de gehele Aquarius-ontwikkeling altijd zal culmineren in de mens en de actie die uitgaat van de mens.

Dan heb ik daarmee al heel veel gezegd. Het lijkt erop of ik Aquarius wil verheerlijken.

Kijk eens. Er zijn bepaalde symbolen die al heel oud zijn. Ik denk b.v. aan het zonnerad, de swastika. Die is in de afloop-periode van het voorgaande tijdperk verkeerd gebruikt. Hij werd toen linksom wentelend afgebeeld in plaats van rechtsom wentelend. De gehele tendens van dit zonnerad is beweging, geluk (in de Chinese symboliek staat het zelfs voor eeuwig geluk), maar gelijktijdig ook voortdurend verdergaan. Dit verdergaan in dit symbool zou weer moeten duiden op sociale, sociologische, religieuze ontwikkelingen.

De Aquarius-mens is een impulsman. Dit is begrijpelijk. In elke horoscoop die onder Aquarius valt, zal men de zware planeten (Neptunus, Uranus) zien domineren, maar ook de niet goed berekenbare planeten, de planeten met twee gezichten. Dat zal voor de gehele Aquarius-tijd gelden. Als wij spreken in astrologische symbolen, dan kunnen we zeggen: hier is de voortdurende werking van Uranus en Neptunus een beslissende factor voor elke ontwikkeling. Er is steeds het onverwachte. Er is op de achtergrond ook steeds weer het mystieke.

Negatief gezien (we hebben de Leeuw daar tegenover staan) zou het ook nog kunnen betekenen, dat juist in de onzekere en in de actieve perioden van de Aquarius-tendens (d.w.z. dat in de aanloop - ongeveer 700 jaar -, en in de afloop, eveneens ongeveer 700 jaar) de impulsieve maar uit zelfbedrog geboren dadendrang een grote rol zal spelen, Aquarius is nu eenmaal niet een invloed, die je zo zonder meer kunt vastleggen, Het is altijd weer een direct reageren op omstandigheden, waarbij overleg meestal op de tweede plaats komt. Als er overleg is, dan is dat alleen maar bepalend zolang er van buitenaf geen dwingende omstandigheden optreden. En als u dat in het oog houdt, dan wordt u ook duidelijk hoe de gehele periode zich zal ontwikkelen.

Op het ogenblik zitten we in de aanloop. Hierin zullen dus Uranus- en Neptunus-invloeden zeer sterk zijn. Wij moeten in die aanlooperperiode helaas rekening houden met een zeer sterke Saturnus-invloed, daar Saturnus elke overbrugging tussen tekens mede pleegt te domineren. Hij heeft daarnaast natuurlijk zijn eigen dominantiepunten, maar in een overgangperiode is Saturnus (de rechter, de beul - hij is beide) beslissend. En dat betekent: de onverwachte tendensen en de niet beheerste reacties van deze tijd voeren tot zeer scherpe beslissingen en daarmee ook tot zeer grote gevaren.

De Aquarius-mens is niet oorlogszuchtig. Hij is wel vindingrijk en meestal ook strijdvaardig als het nodig is. Aquarius zelf zal ook niet oorlogszuchtig zijn. In tegendeel, hij zoekt naar rust, vrede en kalmte. Maar elke pressie in de verkeerde richting wekt een enorm fel verzet op. Dat verzet valt dan in de eerste plaats onder de Uranus-invloed. De Uranus-invloed betekent verder dat er vele onverwachte mystieke elementen optreden. Onder die mystieke elementen valt de Neptunus-invloed waarbij ook nog geestelijke invloeden een grote rol kunnen spelen. Maar Saturnus domineert. Wij moeten op grond hiervan in de aanlooperperiode - en zeker in de eerste 3 tot 400 jaar - rekenen op voortdurende strijd, hetzij van mens tegen mens of van mens tegen iets anders. Hierbij zullen vuur en lucht van zeer groot belang zijn. Als je Aquarius wilt uitbeelden in Nederlandse termen, dan zou je moeten zeggen: het is een leeuw van de luchtmacht die in het water zwemt en uitroept: "Ik worstel en kom boven." Een beetje Zeeuws misschien, maar het is zo.

Aquarius zelf is fluïde, amorf, niet gevormd, met daarin de behoefte tot zelfexpressie, tot aanvaard worden en in zekere mate ook tot uitoefenen van macht om althans ongehinderd de eigen zienswijze tegenover anderen te kunnen blijven uiten en daarbij dan ook weer het vluchtige element, het mystieke element, het gevoelselement.

De wetenschap probeert altijd zo rationeel mogelijk te zijn. Maar Aquarius heeft voor de ratio zonder meer niet veel respect. Hij denkt heel goed, is meestal heel technisch. Wij moeten dan ook niet denken, dat de Aquarius-periode het einde van alle technische ontwikkelingen op aarde betekent. Daar staat echter tegenover: Aquarius is experimenteel. Hij is geneigd het paranormale te injecteren in het rationele en tevens om zijn gedrag ondanks eigen besef te laten domineren door zijn emotie. Als men die dingen bij elkaar neemt, dan vormt zich weer een beeld van mogelijkheden en ontwikkelingen.

Het is heel aardig te zeggen: Aquarius betekent het duizendjarige rijk. Iets wat volgens mij niet waar is, want de meeste duizendjarige rijken halen de tien jaar niet. Maar je kunt wel zeggen: Aquarius betekent een lange periode, waarin een bijna-anarchie gelijktijdig een bijna-vrede betekent.

Wie onder de tendens van Aquarius zijn medemens beziet, is aan de ene, kant geneigd om er nogal eens door geërgerd te worden; de aanstotelijkheid wordt groter. Aan de andere kant is men ook geneigd de ander dit sneller te vergeven en te accepteren dat de ander anders is. Men is onder Aquarius veel sterker geneigd door te zetten ten koste van alles, maar ook ziet men in de ander toch iemand voor wie men een verantwoordelijkheid heeft.

Het vreemde is, dat Aquarius alle plicht en verplichting van zich af wil zetten en toch tegenover zijn medemens zeer plichtsgetrouw is. Een rare situatie, zoals u zult moeten toegeven, omdat iemand, die gelijktijdig probeert bindingen los te maken en toch - waar die bindingen bestaan en waarvoor hij een zeer groot verantwoordelijkheidsgevoel heeft - eigenlijk in strijd met zichzelf is.

Het tijdperk, waarin je je aan de ene kant bijzonder sterk hecht aan aangegane verplichtingen en aan de andere kant elke verplichting probeert af te wijzen, betekent ook een verdeeldheid.

In het begin zal deze verdeeldheid ongetwijfeld zeer belangrijk en gunstig zijn. Want vergeet niet, wij hebben af te rekenen met langzaam gegroeide denkwijzen en organisaties. En indien men die ineens helemaal terzijde zou schuiven, dan zou er niets meer zijn. Aquarius balanceert echter op een wonderbaarlijke manier over het scherpe zwaard van de weg der eeuwigheid, gaande van de normale wereld over de kloof van de Gehenna (de hel) naar een problematisch paradijs.

Aquarius zal enerzijds vechten voor elke vrijheid en anderzijds voldoende respect hebben voor een aangegane verplichting om die na te komen. Daardoor wordt het hele proces vertraagd en kan de broederschapsgedachte, die zo bijzonder sterk in een Aquarius-mens ligt, ook veel beter tot uiting komen.

Als ik zo nadenk over alle aspecten, dan valt mij ook op dat Aquarius zelfs als mens een zekere neiging tot losbandigheid heeft. Dat betekent niet dat Aquarius de feestneus bij uitstek is, maar wel, dat de Aquarius-mens de burgerlijke wetten en opvattingen eigenlijk een beetje scheef aankijkt en zegt: moet ik mij nu daaraan houden of niet? Hij moet er een reden voor hebben, anders is het niet interessant.

De Aquarius-mens is iemand, die zegt: moraal, zedenleer? Ik ben mijzelf. Ik moet mijzelf trouw zijn en al dat andere komt dan wel vanzelf. Dat is natuurlijk niet zo leuk, tenminste niet voor anderen. Maar iemand, die zo reageert, heeft ook weer bepaalde voordelen: hij komt tot een voller leven en krijgt meer mogelijkheden, of hij ze gebruikt of niet.

Die veelheid van mogelijkheden, het experiment van het leven pleegt in vele Aquarius-figuren een grote geestelijke rijpheid tot stand te brengen, indien zij tenminste niet zuiver negatief zijn ingesteld. Zeker, sommigen zijn nog kinderen op 60-jarige leeftijd en krijgen hun rijpheid pas op 90 jaar, dat geef ik graag toe. Voor de Aquarius-periode kun je dit weer symbolisch gebruiken. Want ook in de Aquarius zit de tendens om het burgerlijke van sociale opvattingen, zeden, moraal, aanstotelijkheden e.d. opzij te werpen. U zou misschien zeggen: dat is niet erg reëel. Maar mag ik u erop wijzen hoe in nog geen tien jaar (wij hebben het alleen over de laatste 10 jaar) de opvattingen van de doorsnee-mens al aan het veranderen zijn ten aanzien van sexualiteit, onderbreking van wordend leven, gedrag dat wel en dat niet aanvaardbaar is. Dan moet u toch wel een beetje met de ogen knippen en zult u moeten toegeven: hier is een veel grotere vrijheid

gekomen, ook als die in vele dingen nog niet tot uiting komt. Dat is ook heel logisch.

Vele wetten zijn uit 1800, 1920, 1940, 1945 en dan is het afgelopen. Wat daarna komt, is het uitwerken van ideeën geweest, maar zelden een veranderen. Zelfs in uw land moet het toch wel duidelijk zijn dat er veel moet veranderen. Die verandering kun je niet krijgen door de wetten te veranderen. Maar als de mensen veranderen, heeft de wet geen betekenis meer. Dat zijn zo van die punten daar zou je eens over moeten nadenken.

Neem een Aquarius-mens, die b.v. wordt geconfronteerd met het voornemen van een regeringsinstantie om op de Koekamp of de Hertenkamp een groot gebouw neer te zetten. De man begint niet onmiddellijk te vechten. Het eerste dat hij zich afvraagt is: begrijpen zij nu niet, dat dat bestemd is voor herten en niet voor ezels? Het tweede dat hij zich afvraagt is: hoe komen zij er eigenlijk bij om dergelijke dingen aan te tasten? Is er geen andere plaats? En hij ziet gelijktijdig wel twintig andere plaatsen. Zijn derde reactie is: dus moet ik in verweer komen. Maar in een Aquariustijd zal die tendens niet alleen tot een Aquarius-mens beperkt zijn. In tegendeel, deze tendens breidt zich uit over alle tekens; dus over alle mensen. En een ieder zal op zijn eigen manier reageren.

De Tweeling gaat misschien eerst een aanval doen op de werklieden, die in de Koekamp iets van een fundament moet maken. Hij gaat vervolgens in een hoekje zitten huilen, omdat het niet anders gaat en zegt dan: wat gaat het mij eigenlijk aan, dat moeten zij eigenlijk zelf maar weten.

Een Ram wordt misschien venijnig. Hij begint het gehele volk op te ruien en zegt: er moeten wetten komen tegen dergelijke mensen. Zij moeten worden terechtgesteld.

De Leeuw zegt: als je mijn gezag aanvaardt, dan komt het allemaal nog best in orde. En zo kun je doorgaan. Allemaal reageren zij volgens deze Aquarius-invloed.

Het is duidelijk, dat dit niet alleen op de wereld het geval zal zijn, want wat naar buiten komt is eigenlijk een weerspiegeling van wat er in een mens bestaat, en als zodanig is Aquarius innerlijk een bouwer.

De Aquarius-periode zou je kunnen omschrijven als de hernieuwde bouw van de innerlijke tempel. Je ruimt de ruïnes op; je begint opnieuw. Je zoekt feiten, erkenningen, intuïties en geloof bij elkaar. Je komt er niet toe om je tempel een bepaalde naam te geven. Die tempel is eenvoudig universeel. Je zoekt in je denken niet naar een bepaalde God, een bepaalde Gods-erkenning, maar naar een beleven van de totaliteit. Het erkennen van een oneindig leven innerlijk is veel belangrijker dan de omschrijving van het doel. Het is veel belangrijker in jezelf de intense kracht te weten van iets wat misschien eeuwig is dan om nu precies uit te maken hoe de kracht in elkaar zit. Het is veel belangrijker die kracht te gebruiken - hoe dan ook, - dan te zeggen: ik moet eerst weten hoe en waarom? Daar valt dus heel veel weg. En dat betekent, dat de Aquarius-periode weer zeer rijk zal zijn aan profeten.

Er zullen heel veel mensen zijn, die vanuit een hogere kracht spreken. Er zullen nieuwe openbaringen zijn. Oude openbaringen krijgen plotseling een totaal nieuwe inhoud, een nieuwe nadruk. Het is een tijd, waarin synthese zeer gemakkelijk voorkomt. Schijnbare tegenstellingen ontmoeten elkaar, fusioneren en worden een geheel nieuw product, dat de positieve waarde van beide factoren blijft behouden.

In jezelf is het precies zo. Je hebt misschien een geloof geleerd. Je hebt in je leven ervaringen opgedaan, Deze dingen staan schijnbaar diametraal tegenover elkaar. Nu komt de invloed van Aquarius en plotseling verandert je godsdienst, maar ook je waardering voor je ervaring; en in de fusie van beide ontstaat er een nieuwe visie op jezelf, op het leven, op de wereld, maar ook op je vermogens en je krachten.

Misschien zou men het innerlijk leven van de mens in de Aquarius periode kunnen aanduiden met twee kaarten uit het beruchte Tarotspel: nl. de "Tovenaar" en de "Gehangene", maar die moeten dan naast elkaar staan. Enerzijds de strever naar de grote macht. De mens, die ook als ziel, als geest de behoefte heeft om zijn stempel achter te laten, als hij de wereld ooit zal moeten verlaten; die de behoefte heeft zijn wezen in de kosmos zo sterk uit te drukken, dat het nooit teloor gaat.

Ook de mens, die alle middelen daartoe aanvaardbaar acht. En aan de andere kant toch ook weer de mens, die zozeer heeft begrepen wat een kosmische wet is, dat hij bijna hulpeloos is geworden, daar zijn streven schijnbaar totaal tegengesteld is aan alle hogere bestrevingen, maar juist voortkomt uit zijn gebondenheid daaraan. Een mens, die van de wereld vervreemd is, maar toch weer terugkeert tot die wereld. Misschien is het zoiets als de supermens van Nietzsche, die in de eenzaamheid met God spreekt en zich gestoord voelt door al het lagere en dan toch ineens gegrepen wordt door iets wat hij niet kan omschrijven en terugkeert naar de dalen in de hoop, dat hij de mensen iets kan zeggen, ook al weet hij dat hij waarschijnlijk wordt gestenigd.

Dat is ook typerend voor Aquarius. Het bereiken van een besef en dan gegrepen worden door een gevoel van gezonden-zijn en alles op te offeren aan een idee, die je misschien uitdraagt. Maar innerlijk betekent het zelfvervulling; en in dat opzicht moeten wij de periode van Aquarius in de eerste plaats toch wel bijzonder scherp zien als een grote geestelijke ontwikkeling, Al het andere is bijkomstig. Het denkbeeld, de innerlijke bewustwording, de erkenning en de noodzaak daarmee te werken domineren alles.

Als men de doorsnee Aquarius-mens wil omschrijven kan men daarvoor een eeuwigheidsteken gebruiken: de liggende 8. De Aquarius-mens leeft eigenlijk in twee werelden tegelijk: een wereld van mogelijkheden (het is een fantasie misschien, een onmetelijk grote wereld) en gelijkwaardig daaraan een volkomen realistisch geziene wereld. Een wereld, waarin elke cent een cent waard is en waarbij je niet uitgaat van wat er morgen kan zijn, maar van wat vandaag bestaat. Misschien zelfs een zeker wantrouwen t.a.v. de toekomst. En toch, als we de 8 manipuleren en we brengen de fantasiewereld daar waar zij behoort, nl. in de wereld van de geest waar zij een reëler mogelijkheid tot kracht bezit, dan hebben wij de priesterlijke 8. De mens, die zich voorbereidt op de hogepriesterlijke ontmoeting met zijn Godheid.

Die tweeledigheid van werelden (de absolute tegenstelling van fantasiewereld of droomwereld en werkelijkheid) zal in het Aquariustijdperk evenmin te vermijden zijn, vrees ik. Ook hier zullen de dromen direct naast de werkelijkheid staan. Die twee werelden zullen elke mens beroeren, maar slechts weinigen zullen in staat zijn ze tot een en dezelfde te herleiden om ze tot één waarheid te maken. De ontwikkeling naar een volle beheersing onder Aquarius zal mijns inziens gepaard gaan met de door mij omschreven kanteling van de liggende 8.

Nu is het maar de vraag: wat komt er boven? Leeft de mens in zijn illusies, zoals het tegenwoordig zo nu en dan wel lijkt, dan is de kans heel groot dat de

droomwereld beneden komt te staan en dat de mens uit de materiële wereld (a.h.w., de materiele erkenning) naar beneden streeft; dat hij vlucht. Zou echter de reële erkenning van de wereld de overhand krijgen - en dat lijkt mij toch ook niet helemaal onmogelijk - dan wordt daarmee vanzelf de droomwereld, de ideaalwereld naar boven geprojecteerd. Zij wordt een geestelijke werkelijkheid, die niets meer te maken heeft met het stoffelijke; en dan krijgt men inderdaad het priesterlijk element.

De mens is bereid offers te brengen. Hij ziet het zelfs als deel van zijn bestaan. De mens is bereid voor zijn God te werken en zich voor datgene, wat hij belangrijk acht, geheel in te zetten. Maar er is een wisselwerking.

Vanuit de schijnbare droomwereld komen voortdurend waarden, die reël kunnen worden gemaakt naar de werkelijkheid. De priester, die op aarde spreekt met God moet Gods stem vertalen, zegt men wel eens. Dat lijkt mij dan het hoogtepunt, dat men waarschijnlijk het duizend-jarig rijk zal noemen, van de gehele Aquarius-ontwikkeling. Een tijd, waarin het hooggeestelijke de natuurlijke aanvulling vormt van de stoffelijke onvolmaaktheden en de stoffelijke onvolmaaktheden geen beperking meer vormen voor de geestelijke droom, het geestelijk beeld en daarmee de innerlijke zelf-verwezenlijking.

Misschien vraagt u zich af wat dit alles nu eigenlijk betekent? Is dat nu de symboliek van Aquarius? Ja. De symboliek van Aquarius is gelijktijdig de tegenstrijdigheid en de rechtlijnigheid.

Het symbool van Aquarius is in de eerste periode de zespuntige ster, waarin de wereld van het hogere en die van het lagere elkaar doordringen en beide toch nog gescheiden blijven; waarin beide werelden evenwichtig schijnen te zijn, maar de ene wereld steeds weer bepaalde elementen schijnt te willen onttrekken aan de andere wereld.

Het is misschien ook daarom, dat wij moeten aannemen dat Israël - hoe dan ook, - een zeer grote invloed zal hebben op het verloop van de komende vijftig jaar. Het is misschien om diezelfde reden dat wij moeten aannemen, dat communistisch China na 2020, 2030 gerijpt zal zijn en zelfs zijn vijfpuntige ster voor een ander symbool zal verwisselen. En dan meen ik, dat China de meester zal zijn van zeker de eerstvolgende 300 jaar, die de ontwikkelingen op aarde bepaalt. Dat is niet zo verschrikkelijk.

De volkeren moeten veranderen. Kunnen zij dat niet, dan gaan zij aan zichzelf te gronde.

De Verenigde Staten doen een poging om boven hun idee van mens-zijn en van de menselijke wereld uit te komen. Door de stimuli, die Aquarius geeft, zoekt echter de Amerikaan naar zelfverheffing. Dat begrijpt hij zelf niet. Hij ziet het misschien als een verplichting tegenover de wereld of als een rechtvaardiging van zijn bestaan. Maar juist daardoor creëert hij de factoren die de macht van de Ver. Staten zullen breken. Want ook de Ver. Staten kunnen alleen blijven bestaan, indien zij tot een nieuw symbool komen.

Denkt u nu maar eens aan een landje als Nederland met zijn Nederlandse Leeuw. De Leeuw is de tegenstelling van Aquarius. Je zou dus vergelijkend kunnen zeggen: Nederland heeft voorlopig de neiging de kruidenier te zijn in een priesterlijk milieu. Maar ook Nederland ontgroeit daaraan. Want - of wij dat nu toegeven of niet - de Nederlandse Leeuw is eigenlijk ook het symbool van het Nederlandse Koninkrijk. Het is de bepaling van een wereldje, dat zichzelf

verdedigt. En op het ogenblik dat het zichzelf niet meer behoeft te verdedigen, dat het zeker is van zichzelf, zal ook dat symbool veranderen.

Dus ook Nederland zal anders worden. Nederland zal - al vinden vele nationalistena dat op het ogenblik misschien betreurenswaard - zeer waarschijnlijk binnen 100 jaar opgaan in een Unie, waarin het als natie eigenlijk geen betekenis meer heeft, maar het als stimulerende factor een zeer grote rol kan spelen.

Het zou onvolledig zijn Aquarius alleen maar in zijn groei-periode aan te duiden of alleen maar te spreken over de rust-periode. Er komt ook een afbraak. Die afbraak ligt voor u nog ver weg. Zij is wederom typerend voor de Aquarius-mens.

Een volledige Aquarius-mens - en dat is natuurlijk afhankelijk van de persoonlijke horoscoop - zal waarschijnlijk in het leven zijn beslissingen veel nauwkeuriger overwegen en vaak besluiten nemen, als het daarvoor al te laat lijkt. Maar hij zal daarbij zeer sterk rekening houden met stoffelijke belangen en tevens met de eigen persoonlijkheid. Hij zal dus alles doen om eigen karakter, eigen levenswijze te kunnen voortzetten, hoe dan ook.

Dat zullen wij in de laatste periode van de Aquarius-tijd ook zien. Dan zullen de mensen ook trachten te behouden wat zij aan vrijheden en aan geestelijke mogelijkheden hebben, maar gelijktijdig daardoor vaak falen t.a.v. het nieuwe. Zij zullen de verandering wel als noodzakelijk erkennen, maar die met een zekere gemakzucht op de lange baan schuiven. En dat betekent, dat de beïnvloeding van zuiver materieel denken weer de overhand kan krijgen. Het zal de tijd zijn, waarin profeten hun gezag verliezen en koningen hun gezag krijgen, vergelijkend gesproken.

Wil men het geheel in enkele woorden samenvatten, dan zou men moeten zeggen: Aquarius wordt gesymboliseerd door de voortdurend grotere macht van de geest zowel uit de sferen als van de menselijke geest en gelijktijdig een falen of verslappen van vele stoffelijke regelingen en machten. Het wordt gekarakteriseerd door een zich bijzonder aangetrokken voelen tot techniek en gelijktijdig niet praktisch genoeg zijn om die techniek werkelijk te gebruiken.

Het Aquarius-tijdperk zal worden gekenmerkt door een filosofie, die eigenlijk pas zin heeft, indien zij tevens iets van wetenschap inhoudt. Zij zal gekenmerkt worden door een wetenschap, die pas kan worden erkend, indien zij ook filosofisch een achtergrond heeft.

Aquarius-tijdperk. Tijdperk van door de geest gedicteerde veranderingen, waarin het tekortschieten van de mens voortdurend weer de onvolledigheid veroorzaakt, waardoor volgende perioden voor het mensdom noodzakelijk zullen zijn.

De verandering waarover ik heb gesproken is er niet een die over zoveel jaren begint; het is een proces dat nu is begonnen. De verandering van symbolen, die ik als onvermijdelijk heb gekenschetst, begint zich reeds hier en daar af te tekenen, maar heeft nog geen volmaaktheid gekregen. Om u een voorbeeld te geven:

Er zijn veel jongelui, die een lange tijd de appel als symbool hebben willen gebruiken. Mogelijk, omdat zij geloofden dat er een Eva was om de appel aan over te reiken. In ieder geval, zij hebben iets gekozen dat dicht bij de cirkelvorm ligt.

Let u maar eens op alle andere symbolen, die in deze tijd ontstaan. Hoeveel meer de neiging er is om het puntige te vermijden en naar het afgeronde over te gaan. Scherpe hoeken worden steeds meer vermeden. Als u daarmee rekening houdt,

zult u waarschijnlijk zeggen: alles wat hier is gezegd, heeft zin. Het helpt ons het heden beter te begrijpen en het doet ons niet alleen de symboliek zien, die is gelegen in een Aquarius-tijdperk, dat op zichzelf in feite min of meer een symbool is voor een stap verder in de menselijke ontwikkeling. Hier hebben wij de praktische waarde, waarvan wij vandaag kunnen uitgaan, waarop wij kunnen bouwen en waaruit wij verwachtingen voor de toekomst kunnen vlechten.

DISCUSSIE

❖ *Behoort het opgaan in een geheel, zonder behoefte te hebben aan persoonlijke betekenis tot de Aquariustijd?*

Geestelijk wel, materieel meestal niet. Geestelijk is er behoefte om op te gaan in een geheel om zich één te weten met al het andere. Maar gelijktijdig hebben wij stoffelijk de neiging eigen wijze van leven te verdedigen tegen anderen ten koste van alles. Ik zou deze vraag zeker niet volledig beantwoord hebben, indien ik niet zou zeggen, dat Aquarius onder omstandigheden (neemt u mij niet kwalijk dat ik de uitdrukking gebruik als hier Aquarius-mensen zijn) een gifkikker kan zijn, die ontzettend sterk in verweer komt tegen allerhande dingen, meestal niet kwaad bedoeld, maar door een te grote gehechtheid aan een denkbeeld of een aanvoelen en in dat opzicht dan ook tijdelijk onredelijk is. Als je dat hebt, dan begrijp je wel dat die éénwording misschien een ideaal kan zijn, maar dat zij nooit werkelijkheid wordt, omdat je in feite toch weer snel in conflict bent met je omgeving.

❖ *Indien wij van de astrologische symboliek uitgaan, dan zou het Aquariustijdperk een enorme ontwikkeling van de kracht der elementen brengen, dus b.v. elektriciteit door latente natuurkrachten.*

Dat is de technische kant ervan. Dat zit er inderdaad wel in. Maar u moet dat toch niet zien als een ontwikkeling van de elementen zonder meer. U zoudt wel kunnen zeggen; een totale verandering in de elementaire kennis van de mens als eerste punt. Daarnaast een totaal andere benadering van de materie als geheel. En dan krijgt men verschillen. Om een voorbeeld te geven: uw huidige projecten zijn praktisch alle kernsplitsing. Aquarius kan de splitsing niet gebruiken en zoekt naar een kernfusie.

Fusie is samenvoeging of samensmelting: het gebruiken van de dingen voor elkaar of ze in elkaar doen overgaan. Dat is typerend voor Aquarius. Het kan o.m. betekenen om maar enkele punten te noemen: het gebruikmaken van b.v. de wereldzeeën om daaruit zowel voedsel, metalen, als elektrische kracht te winnen.

Het gebruiken van het eigen magnetisch veld van de aarde om zekere krachten te winnen en daarmee dan weer de geaardheid van de elementen te veranderen. Deze tendens ligt er heel sterk in. Een andere tendens: een menselijke kwaal niet te vernietigen maar zodanig aan te passen aan de mens, dat zij in plaats van een bezwaar eigenlijk een voordeel wordt. Dat is ook een eigenschap van Aquarius. Neem b.v. kanker. In deze tijd nog een verschrikkelijke ziekte. Maar indien wij de woeking van de cellen kunnen bedwingen en hun sterkere levenskracht en vernieuwende kracht kunnen behouden dan zou een dergelijk kankerweefsel ook een enorme energiebron voor de mens kunnen zijn en zeker door een verbetering van de stofwisselingsprocessen zijn levensduur aanmerkelijk kunnen doen toenemen.

De Aquarius-tendens is dus: zoeken naar het gebruik van het bestaande, maar in de zin van samenvoeging, niet van wegnemen. Aquarius is niet geneigd te opereren en iets uit te snijden, tenzij het onvermijdelijk is geworden. Hij zal altijd proberen het ergens toch nog weer in het geheel te integreren.

❖ *Zou men in het Aquarius-tijdperk nog iets meer te weten komen over dezelfde krachten, die de vliegende schotels en de UFO's voortbewegen.*

Dat is mogelijk. Maar vergeet niet, dat u nu een speculatie van mij vraagt, waarbij ik moet uitgaan van een bepaalde gerichtheid van menselijke ontwikkelingen; en dat is moeilijk te zeggen.

Als men zegt dat de kennis van velden, van bepaalde ruimtelijke structuren en ook van spanningen veel groter zal worden in het Aquarius tijdperk, kan ik dat wel bevestigen. Of men deze zal gebruiken om daarmee voertuigen aan te drijven of dat het alleen maar het begin is van een totaal nieuwe benadering zelfs van het triasdimensionaal stelsel, daarop kan ik geen redelijk antwoord geven, omdat de mogelijkheden aan beide kanten ongeveer gelijk liggen. Dan moet je overgaan tot een absolute prognose en dat zou ik liever niet doen.

❖ *Zou het Aquariustijdperk (Waterman als menselijk teken) ook niet een zekere menselijke tweeledigheid en vooral ijdelheid op geestelijke kwaliteiten bevorderen?*

Dat zou wel ontzettend zijn, als je kijkt hoe het nu al is! Aquarius als invloed zal de Aquarius-mens waarschijnlijk een zekere ijdelheid doen verwerven. Die ijdelheid is over het algemeen zelfs niet kwaad bedoeld. Het is meestal eerder een overtuigd zijn van eigen kwaliteiten en mogelijkheden. Maar als je zegt, dat dit voor de gehele mensheid zo is, dan moet je rekening houden met het feit, dat mensen nog steeds onder alle sterrenbeelden worden geboren.

Een dergelijke tendens naar zelfwaardering zou voor b.v. de Maagd betekenen: een zich wat minder verwezenlijken alleen via het materiële; wat er vaak heel sterk in zit. Daarvoor in de plaats komt een reëlere innerlijke zelferkenning. Iets wat de Maagdtekens over het algemeen pas op latere leeftijd kunnen bereiken, soms.

Zo zijn er elementen als de Kreeft. Zij zijn erg vasthoudend, ze hebben de neiging om niets los te laten. De ijdelheid geeft de zekerheid, dat je het ook wel zonder dat kunt stellen. Dat doet de Kreeft dus ook meer op zichzelf terugvallen en maakt hem veel beweeglijker - geestelijk en stoffelijk - dan hij over het algemeen is. Er zijn meer van die dingen. Je kunt hier dus nooit een algemene lijn trekken. Je kunt hoogstens stellen, dat Aquarius als volledige invloed in de topperiode (dus geheel werkend op een volledig onder Aquarius geboren mens met geen afwijkende sterke beïnvloeding in de sector waar het Pars Fortunae van de horoscoop ligt) een bijzonder sterke ijdelheid of verwaandheid zal bevorderen. Verder kun je niet gaan.

❖ *Hoező staat het Pars Fortunae daarmee in verband?*

Omdat dit het feitelijke brandpunt is van het z.g. noodlot. En zoals u weet zijn de meeste mensen niet zozeer trots op hun bereikingen als wel op de toevalligheden die zij zien als iets wat zij zelf hebben bereikt. Daar ligt de verklaring.

❖ *Heeft de beatmuziek, die aan de primitieve negerdansen doet denken, niet iets te maken met het opwekken van spanningen en daarmee met de collectiviteitsmagie van de Waterman?*

Dit is een vraag waarin zoveel dingen worden gesteld. Daar moet je eigenlijk eerst op de stellingen ingaan. Een neger zou waarschijnlijk heel erg nijdig zijn als u zijn muziek - meestal met een pseudo-magisch of magisch karakter - zoudt willen vergelijken met beat-muziek! Dat in de eerste plaats.

In de tweede plaats: u stelt beat is muziek. Beat kan de ondergrond zijn van een muzikaliteit, maar dan moeten wij de aanduiding "beat" toch niet beschouwen als een aanduiding van een muziek, maar slechts als de ondergrond waarop de muzikaliteit is geënt. Dan zegt u verder, dat de beat-muziek in haar primitiviteit een soort collectiviteit veroorzaakt. Ik zou zeggen, dat de beat-muziek de uiting is van een behoefte aan collectiviteit. Omdat - de ouderen kunnen dat zich nog herinneren - er soortgelijke rages zijn geweest met een totaal andere achtergrond. Denkt u aan de charleston. Ook daar hadden wij dezelfde rage. De boogie-woogie, weer een totaal ander muzikaal patroon, waarbij inderdaad ook een wisselend ritme in hoog en laag een grote rol speelde. Dat is ook een tijdlang een brandpunt van collectiviteit geweest. Vóór die tijd is dat de New-Orleans-jazz geweest en daar vóór is er een tijd geweest, dat een goed gespeelde pavane een geheel publiek in verrukking bracht en daarmee ook een bewuste collectiviteit veroorzaakte. Ik geloof, dat je te ver gaat, als je zegt: is de beat-muziek nu een uiting van Aquarius, omdat zij dit tot stand brengt. Maar je kunt wel wat anders zeggen: de toenemende neiging tot collectieve beleving, die wij vooral bij jongeren zien, is ongeacht de wijze waarop zij zich uit - of het nu beat is of Bach - wel degelijk een aanduiding van de Aquarius invloed, waarbij de behoefte aan het gemeenschappelijke sterk op de voorgrond treedt.

❖ *Op welke basis bepaalt de teruggang van het lentepunt als louter abstract snijpunt het begin van Aquarius? Is een veld aan de hemel of rond de aarde daarvoor verantwoordelijk? Gaarne een fundamentele toelichting.*

Het gebruik van het lentepunt is een menselijke benadering. Men doet dit omdat het astrologisch jaar begint met het lentepunt. Maar als je de invloeden als Aquarius etc, wilt terugbrengen tot een meer omschrijfbaar iets in de benoemde abstracties, dan kun je zeggen: de aarde beweegt zich tezamen met de zon door het Al in een uitloper van het Melkwegstelsel. Het ziet er zo ongeveer uit als een platvoet op een steeltje. Daarin beweegt de zon zich nog weer eens met grote snelheid in de richting van de grote teen. Het is een licht parabolische baan en daardoor verandert de stand; dus de plaats van de aarde t.a.v. het Melkwegstelsel zelf en ook van de randplaneten, die meer bij de discusschijf liggen en daardoor een gelijkmatige beweging vertonen. Als je dat zo bekijkt, kun je zeggen: wij komen vaak van de ene invloedssfeer in de andere. De invloedssfeer, die kentekenen wij dan door een aantal sterrenbeelden, die vanaf de aarde zichtbaar zijn. Maar als je tien lichtjaren verder bent, dan hebben zij al geen betekenis meer. Voor ons zijn dus de sterrenbeelden eigenlijk geprojecteerde richting aanwijzers, die de plaats en de beweging van de aarde aangeven t.a.v. de totaliteit van het Melkwegstelsel.

Nu is dat Melkwegstelsel in het centrum wel erg dicht bevolkt. De sterren staan hier veel dicht bij elkaar. Zij hebben vaak een veel grotere dichtheid en daarmee een veel grotere stralingsmassa. Daardoor ontstaat er vanuit de kern van het Melkwegstelsel een straling, die echter wordt gevarieerd door de tussenliggende ruimten. Er is hier sprake van een soort kern en daar omheen zijn er sterrenmassa's, die lijken op halve spiralen. Dat is dan zo'n beetje de abstracte tekening. Aan die spiraal-armen komen dan weer de uitlopertjes te zitten. In een van die uitlopertjes zit u met de zon. Als je dus van plaats verandert, verandert de

invloed van de stralingen op de zon en op de met haar samen reizende planeten. Deze invloed is afkomstig uit de kern van het Melkwegstelsel. Wanneer zo'n dergelijke stralingsverandering plaatsvindt en een zodanige duur heeft dat hierdoor de tendenties veranderen op een zon en haar planetenstelsel, dan kunnen wij dat een tijd perk noemen.

Nu blijkt dat, gezien de gelijkblijvende snelheid van de zon plus de voorlopig nog gelijkblijvende wentelingssnelheid van het Melkwegstelsel, de verschuivingen plaatsvinden met een periodiciteit van globaal 2170 jaar. Maar de wentelingssnelheid van het Melkwegstelsel is niet helemaal gelijk aan die van de zon. Dan komen wij dus van één bepaalde stralingsintensiteit in een andere.

Nu is de ruimte niet leeg. Daar bestaan wel degelijk een aantal elkaar snijdende velden. Neemt u het even aan als werkhypothese. U zult dan begrijpen, dat een verandering van intensiteit van straling ook een groot aantal trillingen, a.h.w. overbrengingsmogelijkheden verandert. Dat kan zelfs zover gaan dat de lichtsnelheid binnen het zonnestelsel daardoor enigszins wordt gewijzigd. Want licht is in zijn snelheid weer afhankelijk van de bestaande buigingshoek van ruimte, die wordt bepaald door de ruimtelijke velden en eventueel door de variatie op de normale veld dichtheid in de ruimte. Dat is nog een tamelijk ingewikkeld geheel. Nu zeggen wij eenvoudigheidshalve: dit wordt de periode van Aquarius. Wij zouden beter kunnen zeggen: wij komen nu in dat deel van de ruimte, waarin een straling heerst, die voor ons wordt bepaald door de in onze berekening gestelde plaatsing van Aquarius aan de hemelruimte.

❖ *De aardas wentelt dan ook 2170 jaar. Is dat ook een toevalligheid?*

Dat de aardas wentelt is weer een kwestie van haar relatie tot de zon. Dat is een massa-baan-relatie, waardoor niet alleen de omwenteling rond de zon wordt medebepaald, maar tevens ook de spin (de draaiing) van de aarde. De draaiing van de aarde is daarbij mede afhankelijk van de afstand van de aarde tot de zon. (Deze afstand moet worden gerekend van as tot as.)

❖ *Dus dat is een vaste relatie van 2170 jaar?*

Ja. Die is praktisch gelijk en volgens uw tijdrekening op dit moment hanteerbaar. Het is mogelijk, dat de tijds waarde over een paar duizend jaar verandert en dan moeten wij dezelfde tijdperken gaan uitdrukken in de dan geldende maatstaven van tijdmeting op aarde. Maar volgens de huidige tijdsbeleving en tijdsdefinitie kun je zeggen als je heel precies wilt zijn: 2172 jaar, 7 maanden, 3 dagen, 8 uur, 17 minuten. De seconden verwaarlozen wij even.

❖ *Hebben andere extra-galactische stelsels ook nog invloed op ons, of verwijderen zij zich van ons inzake het Doppler-effect?*

Het Doppler-effect is niet helemaal juist. Het Doppler-effect is nl. gebaseerd op lichtmeting. En zoals ik daarnet al heb gezegd, is licht niet een verschijnsel met een onveranderlijke snelheid. Dat is ook weer begrijpelijk, omdat de basis van licht straling is, die bij het treffen in de middenstof wordt omgezet in trilling van een bepaalde groot-orde. Dat betekent dus, dat de meting van de z.g. roodverschuiving (de meting van een wijken) evengoed te wijten kan zijn aan een zich verwijderen van het object dat wij observeren als aan een trager worden van de overdracht tussen het geobserveerde object en het onze. Daar spelen bovendien dan nog lichtbuiginseffecten een rol bij, zodat het voor de mens theoretisch mogelijk zou zijn om met een heel goede kijker in een bepaalde richting schouwend zijn eigen Melkwegstelsel als een extra-galactisch stelsel te zien, misschien zonder het te herkennen.

❖ *Er is toch altijd uitgegaan van een uitdijend Al, ook hier in de ODV?*

Wij gaan niet uit van een uitdijend Al, wij gaan uit van een ademend Al. Maar in dit ademend Al zijn niet alle snelheden gelijk vanaf het middelpunt. Punt één.

Punt twee: niet alle bewegingen zijn gelijk t.a.v. het middelpunt.

Punt drie: het is mogelijk, dat delen reeds terugkeren, terwijl andere delen zich nog verwijderen. Het is bovendien mogelijk, dat door een verandering van ruimtelijke structuur deze functies niet scheidbaar zijn en niet kunnen worden gezien vanuit het standpunt van de aardse waarnemer, omdat hij alleen meet met lichtsnelheid en niet met energetisch gehalte, wat meestal bij een terugkerende ster aanmerkelijk minder is dan bij een wegvliedende ster. Zo zijn er nog veel meer dingen. Je kunt er de hele avond over doorgaan, maar dan wordt het een lesje in sterrenkunde. Dat heeft niets met Aquarius te maken.

❖ *Dat is toch van de Aquariustijd?*

Indien u wilt zeggen: de neiging tot filosofische vaagheid op basis van vaak niet volledig besepte technische mogelijkheden, dan heeft u gelijk. Dat is inderdaad één van de fouten van Aquarius. Maar hij heeft daarnaast gelukkig de neiging om deze voor zichzelf te kristalliseren, indien hij zich daartoe de tijd gunt en er niet te lui voor is. En dan krijgen wij in de kristallisatie meestal het nieuwe concept, de totaal nieuwe benadering, die kenmerkend is voor de positieve Aquarius-invloed.

❖ *Kunt u enigszins exact een formeel tijdstip aangeven, waarop dit lentepunt werkelijk voor het eerst in het verleden zo'n Aquariusbveld binnentrad? Met andere woorden: wanneer begon de invloed theoretisch?*

Dat is praktisch niet te zeggen. Als u wilt weten: de eerste keer dat een Aquarius-invloed op deze aarde heeft plaatsgevonden, dan zullen wij dat moeten zoeken in de eerste tijd van massa-samenval. Naar schatting 90 miljoen jaar geleden. Maar toen waren er nog geen massa-rotaties en waren nog heel veel andere dingen er niet, die er nu wel zijn, b.v. geen baanhelling. Er was zelfs nog geen volledige rondvorm; er was een wolkvorm die zelfs niet helemaal samenhangend was. Dan kunnen wij dus niet zeggen: wat was het lentepunt? Het lentepunt veronderstelt jaargetijden. De eerste jaargetijden zullen zijn voorgekomen .....

❖ *Ik bedoel het even anders. Het beginpunt van de Aquarius-periode van nu.*

Het begin van de huidige Aquariusperiode, als u die helemaal zuiver wilt stellen, is het eerste sterk-worden van Aquarius-invloeden: en dat is 12 maart 1961. De optredende functie was ongeveer berekend naar de plaatselijke tijd hier tussen 16 uur 40 en 16 uur 50.

❖ *Uit welke plek van de Melkweg stamt de voornaamste Aquarius straling? Vangen Uranus en Saturnus deze eerst als relais-stations op?*

Er is geen speciale plaats op te geven waar vandaan de straling komt, omdat er geen sprake is van een oorspronkelijke kracht, maar slechts van een modulatie van een kernkracht door tussenliggende hemellichamen. En daarvan is geen definitie te geven.

Wat betreft de vraag of Neptunus of Uranus hier bijzonder sterk als relais-station zou fungeren, daarop kan ik antwoorden: neen, dat is niet het geval. Maar er bestaan astrologische interpretaties t.a.v. de werkingen van Neptunus en Uranus en wat dat betreft heb ik ook nog Saturnus genoemd. Het zal u duidelijk zijn, dat ik in mijn betoog met deze planeten een aantal verschijnselen of werkingen wilde noemen, die normaler wijze onder deze planeten begrepen zijn. De inwerking is

altijd op het geheel van het zonnestelsel, nooit op een enkel deel daarvan in het bijzonder, omdat wij te maken hebben met een vertekening van het ruimtelijk effect (de ruimte, waardoor de zon zich met de planeten beweegt). Het is mogelijk, dat een bepaalde massa daarop tijdelijk sterker reageert. Maar gezien de baanvlakverdeling van de planeten en de eigen snelheid van de planeten is het niet zeer waarschijnlijk dat een Aquariusinvloed in bijzonder grote mate op de verre planeten terecht komt, omdat hun beweging in verhouding tot de zon een tragere is. Hun snelheid kan gelijk of groter zijn dan die van de aarde, maar t.a.v. de zon is hun beweging een tragere. De reflex van de zon is zeker voor de planeten, die hier liggen zodanig dominant, dat men de verder ruimtelijke invloeden buiten beschouwing kan laten. Wanneer dus een dergelijke invloed op aarde merkbaar wordt, staat ze altijd in samenhang met de zon.

U kunt dat ook op een andere wijze begrijpelijk maken, als u zegt: het zijn persoonlijkheden. Dan zult u begrijpen dat de zon degene is, die de werkelijke energie heeft en die alle domineert. Pas wanneer de zon in conversatie is met één van de verre planeten, zal die conversatie door de andere planeten kunnen worden gevolgd. Dit is misschien een eenvoudig beeld, maar naar ik hoop duidelijk.

❖ *Aquarius kent ook een berijden van populaire stellingen, waarmee hij soms het principe boven de mens stelt. Is dit juist niet in het Piscus-tijdperk, zoals u zei, overheersend geweest en wat komt daarvoor in de plaats?*

De mens is meestal geneigd stellingen los te zien van de praktijk. Dat is zolang de mensheid bestaat in heel wat verschillende tijdperken het geval geweest. Wat dit nu onder Aquarius gaat betekenen?

In de Aquarius-periode bestaat sterk de neiging de abstracte theorie te herleiden tot het praktisch menselijke. En dan zal men inderdaad de theorie misschien nog boven de mens stellen, maar de toepassing daarvan is dan altijd een praktische, een directe. Het is dus niet: God zit in de hemel en kijkt naar ons. Het is: wij kunnen zelf de kracht Gods hierin en daarin constateren en beleven. En dan krijgt u dus de ervaring. Die ervaring treedt dan op als corrigerend element, zodat men in de Aquarius-periode wat de hogere stellingen betreft - hoe fantastisch op zichzelf deze ook mogen zijn - een sterke neiging krijgt uit te gaan van de praktische mogelijkheden. De droom daarbij is niet meer iets wat boven de werkelijkheid staat, maar in feite iets wat uit de werkelijkheid voortvloeit.

In een Aquarius-periode zal een filosofie nooit ontstaan buiten de feiten om en worden aangepast aan de feiten. Het zal echter altijd een filosofie zijn, die groeit uit de feiten en die voortdurend mee verandert naarmate de feiten zich anders tonen. De veranderlijkheid van het denkbeeld is dus wel bepalend voor Aquarius.

Daar staat tegenover dat Aquarius volkomen bereid is om de consequenties van een erkenning te aanvaarden. Als Aquarius erkent: er zijn teveel mensen, dan zegt hij: wij moeten kijken hoe wij daarvan af kunnen komen? En dan zal hij ook voor zichzelf en zijn naasten geen uitzondering maken. Hij zal eenvoudig zeggen: dit is de oplossing. En als ik daaraan moet sterven, dan is dit jammer, maar daar is niets aan te doen, want dat is de weg.

Dus fanatisme kan er bij Aquarius wel voorkomen, maar dan toch altijd op een zeer praktische basis. En wat ook heel belangrijk is: als er een voldoende helder tegenargument is met evenzeer materiële bewijsmogelijkheden, dan is hij ook volkomen geneigd om zijn eigen plan daaraan aan te passen, of zelfs om zijn eigen plan te verwerpen en die van anderen te absorberen. U zou kunnen zeggen, dat

Aquarius in zekere mate een neiging tot plagiaat heeft. Want hij maakt zich de dingen van anderen zozeer eigen, dat hij het onderscheid niet meer weet wat van een ander komt en wat van hem.

❖ *Als Aquarius ook nog macht zoekt, gaarne een vergelijking met ouderwetse autoritaire tendensen. Wat voor soort macht wordt het nu weer?*

De oude macht is: ik dwing je. Een uiterlijke dwang. Aquarius stelt daartegenover iets wat men in deze tijd het best kan vergelijken met een moreel beroep op de mens. De ouderwetse macht zegt: er is geld nodig, dus moet je betalen. Aquarius zoekt zijn macht in het argument: als je niet betaalt dan ben jij schuldig aan dit en dat en dat. Het is dus een andere benadering. Aquarius dringt aan, maar dwingt niet af door middel van geweld. Hij probeert te overtuigen. De macht van Aquarius kun je zien als een argumentatieve tegen de in feite dictatoriale van het afgelopen tijdperk.

❖ *Hoezo zeshoek, als men al meer naar afronding streeft?*

Hier hebben wij te maken met symbolen. Als u er rekening mee houdt, dat de cirkel zowel in een vijfhoek als in een zeshoek (de vijfpuntige of zespuntige ster) tot uiting komt, dan zult u begrijpen dat de neiging van Aquarius niet is om alleen maar andere vormen te vinden, maar eigenlijk om een op zich onbegrensde begrenzing te vinden: de cirkel. Maar om dit tot stand te brengen moet hij zijn concept losmaken van het zuiver menselijke. Hij moet dus het bovennatuurlijke en het natuurlijke samenbrengen in één belevingsmogelijkheid. Dat drukken wij het eerst uit in de zespuntige ster die dan ook sigillum magis (magisch zegel) is daar hier de drie-eenheid van de goddelijke wereld en de drie-eenheid van de demonische wereld a.h.w. samenkomen en de belevingswerelden omschrijven met naar buiten toe nog de specialisatie van een werking of een kracht. Dat heeft Aquarius nodig. Want als hij een evenwicht vindt, kan hij de specialisaties ongedaan maken door ze zodanig met elkaar te verbinden en op zodanig afgeronde wijze dat zij slechts een aanduiding zijn van een aantal mogelijkheden. En als dat is gebeurd, krijg je de eenheid. Om hiervoor een heel eenvoudig voorbeeld te geven anders is het misschien abacadabra:

In deze tijd is de neiging "specialisme". Ik ben autobandenmonteur. Als het erom gaat een wiel op te zetten, dan wil ik daar niets van weten; dat gaat mij niet aan. De neiging van Aquarius is nu om te zeggen: dan moet je met een paar man samenwerken. Dat is dus het begin. Hij gaat van het persoonlijk specialisme over op een veel meeromvattend groepspecialisme. Hij zegt ook niet meer: daar is één huidarts nodig, die alles kan. Hij zegt ook niet: wij hebben een hospitaal vol specialisten nodig voor één patiënt, Hij zegt: wij hebben een team nodig van mensen, die zodanig gespecialiseerd zijn, dat zij gezamenlijk alle voorkomende verschijnselen voldoende kunnen constateren en behandelen. Op een gegeven ogenblik gaat hij dan verder en zegt: maar waarom zouden wij dat nodig hebben? Ik heb iemand nodig, die al die kennis kan interpreteren; niet iemand, die de kennis nodig heeft. Wij verbinden dus onderling alle mensen met enige ontwikkeling -via een computer of zo - en als er nu iemand is die behoefte aan kennis heeft, stelt hij het aan de computer en krijgt antwoord van degenen, die het best geschikt zijn te antwoorden. Dat is een eenvoudige vergelijking voor die tendens.

❖ *Welke planten of dieren gedijen nu beter? Komt er inderdaad een type mens, 6^e onderras genoemd bij de theosofen? Is dit de Johanneïsche mens?*

Neen. U moet het zo zien. De naam "wortelrassen"; daarmee doet men een poging iets te bepalen Het is dus een werkstelling. Als wij met "onderrassen" komen, dan

bedoelen wij het voorkomen van mutaties, die nog binnen het kader van een wortelras blijven. En in feite - theosofisch gezien, want daar komt het vandaan - moeten we dan weer zeggen: dit is de trillingsvariant van de levenskracht, zoals deze zich in de materie manifesteert en daardoor ook een vormverandering van de materie afdwingt. Een trillingsontwikkeling in een bepaald deel van de totale trillingsscala, Als u dit zegt, dan veronderstelt u dus, dat Aquarius dieren of planten beter zal doen gedijen. Ik ben bang, dat het wel enige tijd zal duren, voordat planten en dieren beter gaan gedijen. Het enige wat op het ogenblik kan gedijen aan planten en dieren zijn die, welke aan een geringe hoeveelheid zuurstof voldoende hebben en die koolstof, zwavel-stikstof en dergelijke als voedingsmiddel kunnen verwerken. Dat ligt nu eenmaal aan de vervuiling van de wereld. Daarvan moeten wij dus geen verwachtingen hebben. Het is heel aardig te veronderstellen, dat de mens gaat veranderen. Dat is inderdaad waar, omdat hij zich aanpast aan zijn leefwijze plus zijn mogelijkheden; en behoeften. Maar de mensen, die denken dat het volgend ras een veel groter hoofd zal hebben, hebben misschien een neiging tot een waterhoofd, maar geen verstand. Want wat er nodig is, is niet de directe vormverandering van de mens, maar wel een integratie van het gebruik van vele van zijn mogelijkheden, dus een volledig gebruik van de hersenen in plaats van een gedeeltelijk gebruik, een directe bewuste connectie met wat nu nog onderbewustzijn is. Een bewust hanteren en stimuleren van de krachten, die in de voorhoofdskwabben liggen, die nu ten dele paranormaal worden genoemd en ten dele als herinnerings- en emotiefactoren worden gezien.

Ga je nog verder denken, dan zeg je: indien de mens anders gaat leven, zal waarschijnlijk zijn haargroei b.v. voor een groot gedeelte verdwijnen. Hij zal tere voetjes krijgen en een beetje langere beentjes. Hij zal waarschijnlijk iets langer worden in de komende periode en hij zal zijn borstkas ook van omvang zien veranderen; die wordt iets groter. Hij zal in zijn spijsvertering door zijn mogelijkheid om gespecialiseerd voedsel te nuttigen waarschijnlijk een aantal eigenschappen missen. Het darmtraject zal wat korter worden. Maar dat zijn geen dingen, die door Aquarius alleen worden bepaald. Ze worden bepaald door de materiële ontwikkelingen op aarde. Aquarius heeft daar eigenlijk weinig mee te maken. U kunt zeggen:

De Aquarius-tendens bepaalt de wijze, waarop de mens zich in de bestaande condities gaat bewegen, Maar het zijn nog steeds de bestaande condities plus de beweging van de mens daarin, die uitmaken hoe de mens in vorm evolueert. Als wij het tenminste evolutie mogen noemen. Dat doe ik dan maar, want dat is vleiender dan te zeggen "devalueert", ofschoon dat in sommige opzichten waar is.

❖ *Zou er in de Aquarius-periode ook een vergroting zijn van het esoterisch denken van de mensen?*

Dit is heel lastig. Wat verstaat u onder "het esoterisch denken van de mensen"? indien u bedoelt de zelfkennis van de mens. Die zal inderdaad in deze periode wel enigszins toenemen. Bedoelt u de neiging tot mysticisme dan zou ik zeggen: die neemt heel sterk toe in de Aquarius-periode. Bedoelt u dé belevingen, die op het ogenblik nog paranormaal of occult worden genoemd, dan zou ik zeggen: die nemen zeer sterk toe, maar worden gelijktijdig voor een groot gedeelte geïntegreerd in het normale bestaan.

U ziet dus, dat het wat lastig is om met zo'n term te komen. Dit zijn termen, waarmee men erg voorzichtig moet zijn. Men zegt: het esoterisch denken. Maar wat is het eigenlijk? Wat betekent dat "esoterisch"? Het bovenzinnelijk denken? Bovenzinnelijk kun je niet denken.

❖ *Esoterisch: van binnenuit.*

Van binnenuit denken doet elke mens. Want elke mens reageert egocentrisch op het totaal van indrukken, die hij ontvangt. Als zodanig is het totaal van uw denken in feite enigszins esoterisch. Maar om het tot zichzelf te bepalen is al lastig. Het is altijd een term, die vaag is. Je kunt spreken over "onze christelijke waarheid". Maar wat is die waarheid eigenlijk? De enige christelijke waarheid is, dat de christenen niet weten waarover zij praten. Dat is natuurlijk heel vervelend om te zeggen. Dan heeft men het over de "hogere filosofisch-esoterische wetenschappen" en gaat men waarschijnlijk terug in de richting van "weten met God verbonden zijn". Wij krijgen dan iets zoals theosofie in de een of andere interpretatie en kunnen we zeggen: dat is dit of dat. Maar bestaat het werkelijk? Het is zo vaag.

Als ik zeg "God", dan zeg ik ook iets dat vaag is. Als ik spreek van onze "Heiland", dan bedoel ik wel een omschreven begrip, maar de betekenis daarvan is uitermate vaag en kan alleen maar op grond van een bepaalde emotionele aanname worden verduidelijkt.

Wij moeten geloof ik, als wij proberen de dingen te zeggen, zoveel mogelijk de emotionele elementen vermijden. Wij moeten proberen wat terug te komen tot een menselijk redelijke realiteit, ook al omvat die niet alles, en vandaaruit opbouwen. Dus eerst komen met een formulering, die scherp genoeg en stoffelijk genoeg is om volledig te worden beseft en dan vandaaruit verdergaan. Want beginnen wij met een begrip dat vaag een gebied omschrijft, dan komen wij er niet meer toe om dat gebied zelf te leren kennen en te omschrijven; en dan is het geheel van de relatie met dat gebied, die wij veronderstellen evenzeer vaag en daardoor niet bepaalbaar.

❖ *Wat verstaat u precies onder mysticisme?*

Het beleven en het zoeken naar de beleving op mystieke wijze. Mystiek wordt hier gezien als een innerlijk beleven van iets als een werkelijkheid, zonder dat dit voor anderen uiterlijk als een werkelijkheid onmiddellijk kenbaar is.

❖ *Zal dit vermogen door middel van de Uranus-invloed niet leiden tot een groter bewustzijn van de individuele mens, waardoor hij meer tot de mensheidsgedachte komt en daardoor een groter harmonisch geheel gaat vormen?*

Ja, dat is natuurlijk. Maar er zit ook een vaagheid in. Laten we het zo zeggen: de invloeden, die men astrologisch toeschrijft aan Uranus, zullen ook in het Aquarius-tijdperk optreden. Daarbij zal de neiging tot mystiek beleven (mysticisme), het zoeken naar de mystieke, de innerlijk verborgen beleefbare waarden voeren tot een andere "ik"-voorstelling, die niet noodzakelijk juist is, maar die veelal wel een sterke neiging geeft anderen als noodzakelijk deel van eigen bestaan te erkennen, zodat een vergroting van broederschapsgedachte en dan werkelijk in de zin van broeders (je kunt ruzie maken en elkaar toch liefhebben, je kunt elkaar soms zelfs haten maar je hoort bij elkaar) zal toenemen.

❖ *U heeft het gehad over de zuivere Aquarius-mens. Hoe ziet u dat astrologisch?*

Ik bedoelde hiermede een mens, waarbij de invloeden van Aquarius alles zodanig domineren, dat de planetaire invloeden te verwaarlozen zijn. Dit komt praktisch niet voor, zoals u zult begrijpen. Maar abstract kan worden gesteld: een invloed alleen van Aquarius, die de gehele horoscoop van de zon domineert.

❖ *Aquarius staat ook bekend als luchtteken. Kan dat ook zo zijn dat mogelijk de mensheid in contact zal worden gebracht met eventueel leven in de ruimte?*

Dat is een aardige veronderstelling. Je zou evengoed kunnen zeggen: is het ontstaan van de vele onaangename luchtjes in de atmosfeer mede een teken van de strijd, die er tegen het luchtteken Aquarius wordt gevoerd?

Wat u eigenlijk bedoelt is dit: verwacht u in de Aquarius-periode de mogelijkheid van buiten-ruimtelijke of ruimtelijke contacten, waardoor andere wezens (niet van deze aarde) een redelijke verbinding opnemen met wezens op deze aarde? Daar komt het op neer. Als u dat stelt, dan zeg ik: die mogelijkheid is groot op het ogenblik, dat de mens zijn neiging om al wat anders is aan te vallen, begint kwijt te raken en zoekt naar een benadering van de ander op basis van een gelijkwaardigheid. Ook al zou de waardering voor de ander in die gelijkwaardigheid zeer different kunnen zijn, dan is een aanvaardbaar contact voor vele buitenaardse wezens met de mens mogelijk. Zolang dat niet het geval is, weten zij van tevoren, dat de mens hen als vijanden zal beschouwen en ofwel direct zal bestrijden, dan wel zal trachten hen te gebruiken als een middel om anderen te bestrijden; en daar hebben zij geen interesse voor.

❖ *Zijn er momenteel nog vliegende schotel in de buurt en komt dat in de komende jaren weer?*

Er zijn er wel een paar in de buurt, want er is een moederschap in de nabijheid. Aangezien er weer de nodige waarnemingen worden gedaan, kunt u waarschijnlijk over een maand of twee, drie wel weer meldingen van vliegende schotels verwachten, indien tenminste niet om de een of andere reden dergelijke meldingen geheel worden onderdrukt. Zoals u weet werden zij de laatste tijd belachelijk gemaakt en wel, omdat men een te hoog percentage onverklaarbare UFO-waarnemingen heeft geconstateerd in bepaalde centra. Het eigenaardige is: die centra zijn officieel opgericht. Nu bestaan zij officieel niet meer, maar onofficieel is hun invloed veel groter dan toen zij officieel bestonden.

SLOTWOORD

Wij hebben gesproken over de symboliek van Aquarius; de verschillende beelden en de verschillende gelijkenissen, die je kunt gebruiken. Maar Aquarius is eigenlijk vooral een ontwikkeling. Zoals planten op aarde jaargetijden kennen, zo heeft het menselijk ras ook een soort jaargetijde. Vroeger heeft men in de Hindoe-wereld de jaargetijden wel eens aan een bepaalde kaste willen koppelen. Dan sprak men over de wisselende overheersing van de priester, de krijgsman, de handelsman en de boer. Het is een poging om dit ritme te vertalen.

Er is een voortdurende wisseling. Als je komt op het materialisme en dit wordt tamelijk volledig, dan sta je in de wintertijd. Want een materialistische beschouwing is gelijktijdig de dood voor de innerlijke kracht van de mens, die toch de menselijke ontwikkeling in hoofdzaak dient te bepalen. Wij krijgen dus een neiging tot beperking, tot het gelijk doen blijven der dingen of tot een ver gaande en ver doorgevoerde orthodoxie.

Maar als de lente komt, dan krijgen we eerst de lentestormen. Als er een nieuwe periode komt, waarin geestelijke krachten actief worden, dan krijgen we te maken met grote gebeurtenissen op aarde van een omvang, die vaak in de herinnering

niet zijn voorgekomen en waardoor alle bestaande combinaties en opvattingen, ja zelfs bestaande leefwijzen door elkaar worden gegooid. In deze periode gaat veel verloren, waaraan men met enige weemoed terugdenkt. Dat is het dode hout, dat nog eens wordt afgebroken. En dan zien wij plotseling dat bepaalde delen van het leven een sterkere stimulans vertonen.

Het is misschien wat vreemd om "provo's" en "kabouters" met sneeuwkllokjes te vergelijken, al is het alleen maar omdat zij er vaak niet zo gewassen uitzien. Maar toch zou je kunnen zeggen: het zijn tekenen van een komende lente, van een komende verandering. En naarmate de verandering is voortgeschreden, zien wij deze in het begin zo opvallende verschijnselen van het sneeuwkllokje enz. verdwijnen en daarvoor in de plaats het jonge groen komen. Wij zien dus overal tekenen van verandering en vernieuwing. En als dat gebeurt, kunnen wij zeggen: hier is de stuwkracht, de levenskracht aan het werk.

Voor de mensheid betekent dat: hier zijn de geestelijke krachten aan het werk. Hier is de innerlijke kracht van de mens weer bezig om hem en zijn wereld aan te passen aan de nieuwe noodzaak.

Aquarius kan worden beschouwd als een lente-periode. Op een lenteperiode volgt een zomer-periode. Het zal u duidelijk zijn, dat het daarop komende Steenbok-tijdperk een beetje gezapiger zal zijn, een meer zich vasthouden aan een mengeling van zaken en die toch niet willen verliezen. Het is een tijd van behouden, niet in de zin van orthodoxie, maar van een voortdurend vergaren zonder daarvoor het oude te verlaten.

Dan krijgen wij de herfst. In de herfst is weer selectie noodzakelijk; dan veranderen weer de betekenissen. Als de betekenissen veranderen, is het de periode van de Schutter (die is trouwens ook nog rechtlijnig). En dan krijgen wij als vanzelf weer de vrucht; d.w.z. het product van de samenvoeging van geestelijk werk en de uitbouw, die daarop is gevolgd. En dat is dan wat men noemt het zaad voor de nieuwe tijd.

Het is geen toeval, dat juist bij het begin van deze Aquariusperiode het zaad van een verleden (nl. de Indische filosofie) weer op de voorgrond komt en dat vooral de oude elementen van de Aziatische leringen een veel sterkere invloed gaan tonen, zelfs in de religies, in de sociale opzet, in de benadering van de medemens. Dit is het zaad van een vorige jaarfase van de mensheid, dat weer tot ontkieming komt in deze tijd. Dat betekent niet dat al die dingen zich zonder meer volledig zullen ontplooiën. Het betekent slechts dat de mogelijkheden uit een verleden dat circa 6 à 8000 jaar terug ligt in deze tijd weer sterk naar voren komt en dat van hieruit de vernieuwing van Aquarius zal opbloeien.

Dit beeld is misschien wat poëtisch en eenvoudig, maar het is grotendeels de waarheid. Wij kennen het beeld van de spiraal der gebeurtenissen: wij gaan van buitenaf en komen steeds weer langs dezelfde punten, maar steeds iets dichterbij het middelpunt, totdat wij het middelpunt bereiken. Dan hebben wij één fase, één cyclus (een volledige bewustwordingscyclus) voltooid en gaan verder. We beginnen misschien een scheppende cyclus, waarbij wij weer naar buiten gaan.

Deze voorstelling, hoe schematisch en symbolisch ook, kan u misschien toch helpen om dit idee van een "jaar" te verstaan. Zeg dan maar dat dat "jaar" een omloop is. Je bent teruggekomen op hetzelfde punt van mogelijkheden in de mensheid, maar je hebt nu wat hier bestond reeds overgenomen. Je hebt dus een basis, die groter is dan de voorgaande, zodat je met de grotere middelen en

mogelijkheden van vandaag de oude basis een meeromvattende inhoud kunt geven.

Zo moet u Aquarius eigenlijk niet zien als de voltooiing, wat zoveel mensen in deze tijd graag doen. Zij zeggen: ach, Aquarius, als die tijd er is, dan zijn de zorgen voorbij. Dan is de mensheid veredeld, en lopen zij allemaal rond met een aureool. Het enige instrument dat je dan nog hoort is de harp. Het enige dat nog wordt gegeten is pap, totdat je geen pap meer kunt zeggen. Het is een beetje overdreven.

Aquarius is niet de oplossing. Aquarius betekent een nieuwe groei van de geestelijke mens, die tenslotte toch achter de stoffelijke mens staat. Hij is dus belangrijk door de ontwikkeling van het oude en gelijktijdig door het doen ontstaan van mogelijkheden, waarvan volgende perioden pas de werkelijke vruchten zullen kunnen plukken.

Achter de symbolen schuilt een kosmische werkelijkheid. Indien wij iets van die kosmische werkelijkheid begrijpen, dan hebben wij eigenlijk de symbolen niet eens meer nodig, omdat wij overal om ons heen de tekenen zien van de kosmische ontwikkeling.